



## Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

### Ansøgning om reservation af udgiftsramme til områdefornyelse 2017

Nedslidte byområder i mindre byer med færre end 3.000 indbyggere, hvor der er et væsentligt behov for bymæssig udvikling, herunder omstilling

### Ansøgningsfrist mandag den 9. januar 2017

Det udfyldte ansøgningskema sendes pr. e-mail til: [byfornyelse@uibm.dk](mailto:byfornyelse@uibm.dk)  
Skriv "Ansøgning om reservation af udgiftsramme til områdefornyelse 2017" i emnefeltet.

**Bagerst i ansøgningskemaet findes en vejledning til udfyldelse af skemaet.**  
Alle punkter i ansøgningskemaet skal udfyldes. "Ikke relevant" er dog et muligt svar, hvis spørgsmålet ikke vurderes relevant for byområdet.

Bilag kan i begrænset omfang vedhæftes ansøgningen i form af word, excel, jpg- eller pdf-filer. Bilag kan f.eks. være kort over byområdet, fotomateriale m.v.

**HUSK** at indberette ansøgningen i BOSSINF-område

### 1. Titel på beslutning om områdefornyelse

Titel: **"Områdefornyelse i Fjordklyngen"**

### 2. Kommunens adresse

Navn på kommune: **Viborg Kommune, Teknik og Miljø, Plan**

Gade/vej og nr.: **Prinsens Alle 5**

Postnr.: **8800**

By: **Viborg**

### 3. Kontaktperson i kommunen

Navn: <b>Therese Rie Banggaard Agerkilde (og ekstern konsulent Mogens Dam Lentz, sbs rådgivning a/s)</b>	
Titel: <b>Arkitekt</b>	
Telefon: <b>8787 5204</b>	E-mail: <b>thra@viborg.dk</b>

### 4. Ansøgt udgiftsramme

Beløb i alt ekskl. moms: <input type="text" value="3.000.000"/> kr.
---

Der gøres indledningsvist opmærksom på, at nærværende ansøgning er en ansøgning om støtte til en landsbyklynge på vegne Viborg Kommune. Ansøgningen er efter aftale med ministeriet udformet i skabelonen for "mindre byer med under 3.000 indbyggere..." uanset at der i det samlede – meget store – område er mere end 3.000 indbyggere.

Det forudsættes nu muligt at søge om støtte til områdefornyelse i landsbyklynger, idet dette fremgår af motiverne til ændringerne af byfornyelsesloven pr. 1.7.2016, og det er ligeledes bekræftet på møde mellem ministeriet og Viborg Kommune den 19.8.2016.

Ansøgningen må derfor "tages med det forbehold", at den dels er udformet i en skabelon, der ikke er "skabt til" et sådan større område, og dels at områdefornyelse i en landsbyklynge er "nyt", og derfor kan der delvist blive tale om udvikling af helt nye værktøjer og principper.

*Samarbejdet mellem Realdania, Lokale og Anlægsfonden samt DGI har defineret en landsbyklynge:*

*"En landsbyklynge er et antal landsbyer, der samarbejder om fælles strategiske mål. Det sker i en netværksstruktur, hvor landsbyen benytter hinandens styrker til at udvikle både den enkelte landsby og hele klyngen. Landsbyklyngen handler om at skabe en fælles stedsidentitet, socialt fællesskab og om at samles om fælles fysiske faciliteter og aktivitetsmuligheder."*

Men denne definition er ikke nødvendigvis den rigtige eller den endelige på dette forholdsvis nye begreb; landsbyklynge.

Fjordklyngen beskriver sig selv som er et samarbejde imellem 6 landsbyer; Låstrup, Nr. Rind, Skals, Skringstrup, Sundstrup og Ulbjerg, hvor man vil samarbejde omkring bosætning, erhvervsudvikling, forsamlingshuse/mødesteder, kollektiv trafik, kommunal service, miljø/energi, naturen - mellem landsbyerne og turisme/oplevelsesøkonomi.

Denne beskrivelse er dannet efter et 3-4-årigt forsøgsprojekt mellem Fjordklyngen, Aalborg Universitet, Syddansk Universitet, nærdemokrati.dk og Viborg Kommune – bl.a. støttet af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter samt Viborg Kommune. Der henvises til nærmere omtale af forsøgsprojektet i ansøgningen nedenfor.

## KARAKTERISTIK AF DE REGIONALE OG LOKALE FORUDSÆTNINGER

### 5. Beskrivelse af problemer og udfordringer i byen og kommunen

*Bemærk venligst, at det i punkt 5 er hele byen eller kommunen, der skal beskrives.*

Antal indbyggere i byen:

Der er 3.755 indbyggere i hele området, se Bilag 3 Datapakke OF Fjordklyngen.

Beskriv hvordan befolkningsudviklingen i byen og kommunen har været de seneste år (f.eks. befolkningstilgang - fraflytning eller manglende tilflytning, forholdsvis flere ældre bosiddende i byen/kommunen og/eller tilflytning af familier på overførselsindkomster):

I Fjordklyngen har befolkningsudviklingen de seneste 5 år været negativ. I 2012 boede der 3.842 indbyggere i området. I 2016 var dette tal faldet til 3.755 indbyggere. Et fald på 87 indbyggere svarende til et fald på 2,26 %.

I den tilsvarende periode er befolkningstallet i Viborg Kommune som helhed steget med 1.957 indbyggere. En stigning på 2,09 %. I Viborg Kommune som helhed er der både et voksende antal børn/unge, voksne og ældre.

Antallet af 0-17-årige (børn og unge) er i Fjordklyngen faldet med 98 personer i perioden fra 2012 til 2016, og gruppen af 18-64-årige (voksne) er faldet med 93 personer. Til gengæld er der blevet 104 flere personer i gruppen på 65 år og derover (ældre).

Karakteristiske udfordringer for et landdistrikt med fraflytning, stigende antal ældre og faldende fødselsrater.

Beskriv om der er problemer i forhold til byens beliggenhed og trafikforbindelser (f.eks. problemer i forhold til trafikforbindelser til større byer og/eller om der er en udvikling i pendling til større byer):

Fra den sydligste del af Fjordklyngen er der kun 10 km til Viborg – dog fra den nordvestligste del næsten 30 km til Viborg. Fra den vestlige del er der 18 km til Skive og fra den østligste del af Fjordklyngen er der 21 km til Hobro.

Der er således ikke i kilometer særligt langt til større byer – specielt ikke hvis det er i bil. Men den offentlige transport i området er ikke lige vel dækkende eller speciel udbredt i alle dele af Fjordklyngen, så der kan være betydelige udfordringer for nogle mennesker at nå de større byer.

Omvendt er der trods alt begrænsede afstande til større byer med mange arbejdspladser, hvilket er et potentiale for området med hensyn til bosætning og pendling til arbejdspladserne i de større byer.

Beskriv om der er problemer i forhold til byens og kommunens økonomiske udvikling (herunder udviklingen i erhverv, arbejdspladser og indkomster, og om der er tendens til lave boligpriser):

Områdets økonomiske udvikling har ikke været speciel god gennem de seneste år. Fjordklyngen har ikke været et område, hvor investeringer og nye arbejdspladser har været særligt udbredte gennem længere tid.

En stor møbelfabrik med 130 arbejdspladser (Scanbirk) er lukket i Skringstrup, der er lukket butikker i hele området, og der har ikke været ret stor aktivitet på byggeri af hverken erhvervs- eller boligejendomme i området.

I postnummer 8832 Skals (der dækker det meste af Fjordklyngen) er der gennem de seneste 23 år solgt i alt 1.050 boliger, heraf 866 villaer og 123 fritidsboliger. Der var i december 2016 37 villaer til salg i området.

De 37 villaer er til salg for priser mellem 198.000 kr. og 4.250.000 kr., svarende til m<sup>2</sup>-priser mellem 1.366 kr./m<sup>2</sup> og 17.068 kr./m<sup>2</sup>. De 2 dyreste villaer til salg ligger begge i Sundstrup med udsigt over Lovns Bredning. De fleste villaer i området koster mellem 1 og 2 mio. kr., men der er mange villaer til salg for under 1 mio. kr.

Udviklingen i udbudspriser på villaer i Danmark har det seneste år været positiv; priserne er således i gennemsnit steget 3,1 % fra december 2015 til december 2016. I Viborg Kommune som helhed er priserne dog i stedet faldet med 2,3 % i gennemsnit. Det vurderes, at villapriserne i Fjordklyngen har været nogenlunde konstant i den seneste periode.

Beskriv om der mangler udbud af privat og offentlig service i byen (findes butikker, skoler, daginstitutioner, fritidstilbud m.v.):

I området som helhed er der såvel butikker, folkeskole med 2 afdelinger, efterskole, daginstitutioner, fritidstilbud m.v. I Skals og Ulbjerg er der således rimelig forsyning med såvel privat som offentlig service. I den øvrige del af Fjordklyngen er der kun i ringe grad offentlig service og næsten ingen private service.

Se i øvrigt nærmere om de enkelte 6 landsbyers forhold i Bilag 4 Billeder og fakta OF Fjordklyngen.

Hvis der er andre problemer og udfordringer i byen og kommunen, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

Fjordklyngens udfordring som helhed er – dog endnu mere udtalt for områderne udenfor Skals og Ulbjerg – at "man" ikke længere kan stå alene. Med de seneste mange års afvikling af landsbyfunktioner – færre arbejdspladser, et kraftigt faldende indbyggerantal, herunder især markant færre børn og unge, lukning af næsten alle butikker, osv. – er det således afgørende, at den enkelte landsby "slår sig sammen" med nabolandsbyer og i langt højere grad end tidligere orienterer sig mod det omkringliggende lokalområde.

Den begrænsede offentlige trafik til dele af området bevirker, at de fleste indbyggere har behov for bil. Der er ringe mobildækning i store dele af området, hvilket er til gene for alle.

Det skal bemærkes, at der ikke er ret mange flygtninge i området. Der bor og arbejder en del østeuropæiske indbyggere i området. De er primært beskæftige i landbruget og er rimeligt integrerede. Dog opleves det, at de østeuropæiske arbejdere holder sig lidt for sig selv, og der er ønske om en aktiv indsats for i højere grad at inddrage disse tilflyttere i landsbyernes kultur- og fritidsliv.

## KARAKTERISTIK AF DET VALGTE BYOMRÅDE, DER SØGES OM RESERVATION AF UDGIFTSRAMME TIL

### 6. Overordnet beskrivelse af det valgte byområde

Indsæt kort over byområdet eller henvis til bilag med kort:

Se vedlagte Bilag 1 Afgrænsning OF Fjordklyngen og Bilag 2 Kort OF Fjordklyngen.

Hvad er begrundelserne for den valgte geografiske afgrænsning af byområdet? (f.eks. Søges der om områdefornyelse til en hel by eller en del af byen? Og er der særlige karakteristika):

Der søges om områdefornyelse til en landsbyklynge med seks byer; Nr. Rind, Skringstrup, Sundstrup, Låstrup, Ulbjerg og Skals. Området og byerne er beliggende i Viborg Kommunes nordvestlige hjørne.

Mod vest afgrænses området af Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning, i nord af grænsen til Vesthimmerlands Kommune, mod øst af Simested Å, Skivevej, Nørdamvej, m.fl. ned til Skals Å, der afgrænser mod sydøst og syd til åen løber ud i Hjarbæk Fjord.

Fjordklyngen har trods kun 3.755 indbyggere et så stort areal som 112,5 km<sup>2</sup>. Til sammenligning kan det oplyses, at Københavns Kommunes 591.481 indbyggere bor på 86,4 km<sup>2</sup>.

Begrundelsen for netop denne afgrænsning af området er sammensat. En del af begrundelsen er et samarbejde indledt i 2013-2014 i tilknytning til et forsøgsprojekt finansieret bl.a. af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og Viborg Kommune. Projektet blev ledet af Jørgen Møller, Aalborg Universitet og byplanarkitekt Mogens Knudsen, Nærdemokrati.dk. I dette projekt var det netop disse 6 landsbyer, der var inddraget.

Andre dele af begrundelsen er et fælles skolesamarbejde i ét skoledistrikt med fælles ledelse og med afdelinger i Ulbjerg og Skals.

Fjordklyngen er også 6 forsamlingshuses "opland". I hver af de 6 landsbyer er der et aktivt forsamlingshus, og det er brugerne af disse forsamlingshuses område, der er grænsen for Fjordklyngen.

Den helt præcise afgrænsning af området i Bilag 1 Afgrænsning OF Fjordklyngen er først foretaget i forbindelse med nærværende ansøgning – bl.a. nødvendiggjort af behovet for adressesøgninger til brug for bestilling af Bilag 3 Datapakke OF Fjordklyngen. Denne afgrænsning respekterer de 6 landsbyer, der har deltaget i forsøgsprojektet og deres naturlige "oplande", skoledistriktet mv.

Afgrænsningen er forsøgt lavet med flest naturlige skel; Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning mod vest, regions- og kommunegrænse mod nord, enkelte veje og dernæst i videst muligt omfang åer i form af Simested Å og Skals Å.

Giv en kort sammenfattende karakteristik af det udvalgte byområde og dets udfordringer:

Geografisk ligger Fjordklyngens 6 landsbyer tæt på hinanden midt i et fantastisk naturområde med 2 ådale, hede, plantager og fjord. Landsbyernes størrelse varierer fra 150 – 1700 borgere.

Udfordringer i området er bl.a. nedlæggelse af en stor møbelfabrik med 130 arbejdspladser i Skringstrup, lukning af butikker, dårlig infrastruktur med nedlæggelse/indskrænkning af busruter, dårlig mobildækning, nedslidt vejbelægning og farlige skoleveje. Landsbyerne oplever også, at de er blevet del af en storkommune, at de har fået mindre indflydelse og måske også en vis forfordeling i forhold til Viborg By.

Dog oplever de 6 landsbyer sig også som privilegerede landsbyer i en smuk natur med kort afstand til større byer, og med gode foreningsaktiviteter i og på tværs af landsbyerne. Se i øvrigt nærmere for korte beskrivelser/fakta og de 6 landsbyer i vedlagte Bilag 4 Billeder og fakta OF Fjordklyngen.

Antal beboere i det valgte boligområde:

3.755 iflg. vedlagte Bilag 3 Datapakke OF Fjordklyngen.

## 7. Beskrivelse af de fysiske og erhvervsmæssige forhold i det valgte byområde

### Bebyggelsesstruktur og boligforhold:

Beskriv kort hvad der karakteriserer bebyggelses- og boligstrukturen i det valgte byområde. (f.eks. om det er domineret af enfamiliehuse, om der er rækkehuse, etagehuse eller andet):

I Fjordklyngen er der 1.766 boliger fordelt på de 6 landsbyer og landområderne imellem landsbyerne. Af disse er 1.412 boliger i parcel- og stuehuse svarende til 80 % af boligerne. Til sammenligning er der kun 60 % af boligerne i Viborg Kommune som helhed, der er i parcel- og stuehuse.

I området er der 181 boliger i række-, kæde- og dobbelthuse samt 138 boliger beliggende i etagebebyggelse – og i sidstnævnte situation maksimalt op til 2½ etage, primært i Skals.

Beskriv hvad der karakteriserer ejerforholdene (f.eks. ejerboliger, andelsboliger eller lejeboliger):

Der er 1.152 ejerboliger svarende til 65 % af områdets boliger sammenlignet med 55 % i kommunen som helhed.

489 boliger svarende til 28 % er i lejeboliger, heraf 88 boliger i Alment Byggeri, 42 i private andelsboligforeninger og 16 boliger tilhørende kommunen.

Er der lokal kulturarv (herunder bevaringsværdige bygninger), der kan have betydning for udviklingen i byområdet?

Ja, der er en række bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer i Fjordklyngen som vurderes at have betydning for udviklingen i området. Blandt andet kan fremhæves Lynderupgård, Holmgård, områdets kirker og Tanghuset ved Sundstrup.

I hvor høj grad er området domineret af nedslidte boliger i dårlig stand? Hvor mange af disse er tomme eller bør nedrives?

119 af områdets 1.766 boliger står tomme. Det svarer til 6,7 %. I Viborg Kommune som helhed er der 6,2 % ubenyttede boliger.

Der er allerede rykket en del ejendomme ned i området med støtte først fra indsatspuljerne og senere fra de forskellige årgange af landsbypuljerne.

Området bærer ikke som helhed præg af boliger, der bør nedrives, men enkelte steder – og endda meget markant beliggende – findes stadig ejendomme som skæmmer området og/eller den enkelte landsby i udpræget grad.

Der er stærkt behov for at fortsætte Viborg Kommunes politik med opkøb og nedrivning – eller blot støtte til nedrivning – af de tomme og forfaldne boliger, og det skønnes at der i hele det område, som Fjordklyngen omfatter, er behov for nedrivning af mellem 50 og 75 boliger yderligere på nuværende tidspunkt.

Hvor mange boliger i det udvalgte byområde vurderes overordnet at have behov for bygningsfornyelse, herunder nedrivning med støtte efter byfornyelsesloven?

Der er 40 boliger med installationsmangler, men det anslås, at der er et langt højere antal boliger, der har behov for bygningsfornyelse enten i form af støtte til istandsættelse af klimaskærm eller i form af støtte til nedrivning.

Ud over det ovenfor anførte tal på 50-75 boliger til nedrivning anslås det, at 100 boliger har behov for betydelige vedligeholdelsesarbejder. Det er naturligt fortsat at anvende byfornyelseslovens hjemmel (og mulighed for 70 % refusion af udgifter) til opkøb og nedrivning af forfaldne boligejendomme.

Hvis der er forhold vedrørende byområdet boliger og boligejendomme, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

En række af områdets boliger er indrettet i tidligere erhvervs- eller butiksejendomme uden at selve ombygningerne altid er udført med den største respekt for ejendommens arkitektur eller gadebilledet generelt.

Der vil derfor som led i områdefornyelsen kunne laves en indsats i forhold til at vejlede bygningsejere om mulighed for at forbedre ejendommens facader mod gaden til glæde for såvel beboerne i de enkelte ejendomme som resten af landsbyen.

Der vil sandsynligvis ikke være resurser til at støtte alle de trængende ejendommers samlede istandsættelsesbehov, men ved at prioritere at støtte udvalgte ejendommers klimaskærme vil det kunne forventes en betydelig afsmittende effekt i forhold til at motivere ejeren til selv at udføre og betale de resterende arbejder, men også i forhold til naboer, genboer og andre i landsbyerne.

#### **Erhverv, detailhandel og erhvervsjendomme:**

Beskriv hvilken type erhverv og detailhandel der er i byområdet, og om der er brug for en indsats for at bevare eller tiltrække erhverv og detailhandel:

Den største erhvervs- og detailhandelskoncentration er i Skals, men området er i øvrigt præget af erhverv som landbrug, fiskeri og mange små selvstændige erhvervsdrivende.

På erhvervslisten etableret som del af Fjordklynge-samarbejdet er oplyst bl.a. akupunktur, bryggeri, elektriker, entreprenør, fodplejer, fiskere, gartner, grovvarerhandel, kursuscenter, landbrug, møbel- og inventarsnedkeri, planteavlserådgivning, rideskole, sadelmager, skiltefirma, skov- og parkservice, tandlæge, tankstation, tømrere, udlejning af duge, vognmand og zoneterapi.

Listen er dog på ingen måder udtømmende, og som led i ønskerne om at styrke områdets forhold for erhvervsdrivende vil der sandsynligvis skulle arbejdes mere struktureret og målrettet på en større branding af områdets mange forskellige private og offentlige virksomheder.

Erhvervsudvikling er netop 1 af de 6 temaer, som Fjordklyngens samarbejde er koncentreret om. De øvrige 5 er Bosætning, Forsamlingshuse/mødesteder, Kollektiv trafik, Kommunal service og Miljø/energi.

Er der tomme erhvervs- eller butikslokaler eller behov for nedrivning, renovering og omdannelse af erhvervsejendomme i det valgte byområde?

Ja, der er tomme erhvervs- og butikslokaler i hele området, dog særligt i Ulbjerg og Skals. De fleste (tidligere) erhvervs- og butikslokaler, der gennem tiden er ophørt med denne funktion, er dog mere eller mindre heldigt blevet ombygget til og taget i anvendelse primært som boliger. Dette ses tydeligt i bybilledet i landsbyerne.

Hvis der er øvrige forhold vedrørende byområdets erhvervsejendomme, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

Der står rigtig mange landbrugsbygninger tomme i dette område. Hverken disse ubenyttede eller tomme erhvervs-/landbrugsbygninger eller de ovenfor omtalte erhvervs- og butikslokaler er registreret som tomme og ubenyttede nogle steder. Men der er en lokal viden om at de er tomme, overflødige og at en del af dem bør nedrives. Enkelte missionshuse i området står også tomme.

#### **Trafikforhold, infrastruktur og byrum:**

Beskriv om der i byområdet er behov for ændring af trafikforhold, f.eks. grundet trafikale problemer, problemer med nedslidning af veje, dårlige forhold for bløde trafikanter m.v.:

Flere veje i området opleves som meget utrygge pga. for høj hastighed fra bilisternes side. Dermed bliver vejene farlige som skoleveje. Det gælder f.eks. (men ikke udtømmende) Sundvej og Kærbyvej gennem Nr. Rind mod f.eks. Løgstørvejen ved Låstrup. Fra krydset hvor Kærbyvej møder Løgstørvej er der sikker cykelstiforbindelse til Skals

Beskriv om der er behov for indretning eller forskønnelse af byrum og grønne arealer i byområdet:

Der er i høj grad behov for indretning og forskønnelse af byrum og grønne arealer mange steder i området. Dog er det ikke på nærværende plads muligt at beskrive alle de enkelte steder, hvor der er registreret et behov – henset til områdets samlede geografiske udstrækning, der eksempelvis er 30 % større end hele Københavns Kommunes udstrækning.

I hver af de 6 landsbyer er der adskillige urbane byrum, der har behov for nyindretning eller forskønnelse af et eksisterende byrum. Men også mellem eller udenfor de 6 landsbyer er der behov for både nyindretning af grønne arealer og udendørs opholdsarealer.

Se i øvrigt under de i punkt 13 nævnte indsatsområder.

Beskriv om der er behov for etablering af særlige foranstaltninger til klimatilpasning i byområdet:

Bygningen på havnen i Sundstrup – meget tæt på vandet - bør flyttes pga. jævnlige oversvømmelser. Huset bør nedrives og derefter nybygges også som madpakkehus, samlingssted og værested, idet der i høj grad er brug for en sådan funktion både til glæde for turister og f.eks. som udgangspunkt for muslingefestivallen.



Hvis der er øvrige forhold vedrørende byområdet fysiske forhold, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

Afgørende for Fjordklyngens fremtidige udvikling og succes bliver, hvorledes det fremover bliver muligt at sikre den lokale forankring.

Hvordan bliver det muligt – på det helt konkrete og praktiske plan - at samarbejde på tværs af gamle sognegrænser, på tværs af indgroede landsby-afgrænsnings-opfattelser og på tværs af en lang række indgroede vaner med hensyn til benyttelse af forsamlingshuse, kirker, foreninger og alle øvrige landsby-forankrede aktiviteter?

Det forudgående mere forskningsbaserede projekt ledet af Aalborg Universitet har dannet rammen for den indledende organisering af området, og projektet har bibragt området en forståelse af, at noget er nødvendigt.

Områdefornyelsen skal nu medvirke til at afprøve organisations styrke og desuden medvirke til at føre nogle af de tanker og idéer, som grundlaget for landsbyklyngen hviler på, ud i virkeligheden som konkrete fysiske forandringer.

## 8. Beskrivelse af de sociale og kulturelle forhold samt foreningslivet i det valgte byområde

### **Befolkningsudvikling:**

Beskriv hvordan befolkningsudviklingen har været i det valgte byområde de seneste år (f.eks. høj fraflytningsfrekvens eller manglende tilflytning):

Se under punkt 5.

Afviger befolkningsudviklingen fra resten af byen eller kommunen?

Se under punkt 5.

### **Beskæftigelse:**

Beskriv, hvad der karakteriserer beskæftigelsessituationen i det valgte byområde:

Iflg. vedlagte Bilag 3 Datapakke OF Fjordklyngen fremgår det, at 1.726 personer i Fjordklyngen var i beskæftigelse i 2014. Det var en nedgang i forhold til antal beskæftigede i 2010 på 98 personer, svarende til en nedgang på 5,4 %. I den samme periode var beskæftigelsesnedgangen i Viborg Kommune som helhed kun på 2,3 %. Dette vidner også i nogen grad om at Fjordklyngen er lidt mere belastet end kommunen som helhed.

### **Privat og offentlig service:**

Mangler der adgang til privat og offentlig service i byområdet?

I de 4 af de 6 landsbyer er der ikke nogen videre privat service, men Fjordklyngen set som et hele har privat service i et vist omfang. Dagligvarehandel kan klares i Ulbjerg og Skals, men større indkøb og mere specialvare-orienterede indkøb er ikke muligt inden for Fjordklyngens afgrænsning.

Området er rimeligt forsynet med offentlig service, se i øvrigt under punkt 5 og i Bilag 4 Billeder og fakta OF Fjordklyngen.

### **Forenings- og kulturlivet:**

Beskriv foreningslivet i byområdet:

I hele Fjordklyngen er et særdeles omfangsrigt og stærkt foreningsliv. Det er netop den stærke foreningskultur i området, der har været det gode afsæt for netop at danne den nye "forening"; Fjordklyngen. Omvendt er der så også i nogle tilfælde mellem 2 og 6 foreninger, der dække det samme "felt".

Fremover bliver udfordringen bl.a. om det er muligt at gennemføre en vis "foreningssanering", således at det til stadighed er muligt at fastholde det stærke foreningsliv, herunder rekruttere nye medlemmer og bærende kræfter til de enkelte foreninger. Se i øvrigt Bilag 4 Billeder og fakta OF Fjordklyngen.

Områdets 6 forsamlingshuse er en væsentlig ramme omkring det rige forenings- og kulturliv, og på dette område vil områdefornyelsen også skulle medvirke til af afklare den samlede forsyning af forsamlingshuse/væresteder fremover.

Mangler der muligheder for organiserede såvel som uorganiserede fritidsaktiviteter og formelle samt uformelle mødesteder i byområdet eller i nærheden af det? Hvis ja, uddyb:

Der er rigtigt gode muligheder for organiserede fritidsaktiviteter inden for Fjordklyngen uanset om det gælder traditionel idræt, dans, yoga, madlavning, kortspil, it, kreative aktiviteter, slægtsforskning og meget, meget mere.

Der savnes derimod muligheder for uorganiserede fritidsaktiviteter og især naturlige steder at kunne udfolde disse. Se derfor også flere af forslagene til indsatser beskrevet under punkt 13.

Hvis der er andre sociale og kulturelle forhold i byområdet, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

I Fjordklynge-området er der en fusions-fodboldklub; SUB 88, der er en samarbejdsforening dannet af Skals FF, Ulbjerg IF og Borup IF i 1988. (Borup IF er trods navnet hjemhørende i Låstrup).

Samarbejdet omhandler de 3 moderklubbers ungdomsafdelinger og formålet er, at kunne deltage med hold i alle ungdomsrækker indenfor fodbold.

## **9. Beskrivelse af potentialer i det valgte byområde**

Beskriv potentialer vedrørende det valgte byområdes beliggenhed og herunder attraktionsværdier (f.eks. som nærhed til natur, vand, kultur m.v.):

Fjordklyngen har en betydelig attraktionsværdi ved sin beliggenhed i 2 ådale og ud til Hjarbæk Fjord samt Lovns Bredning. Dertil kommer forholdsvis korte køreafstande til større byer som Viborg, Skive, Hobro, Aalborg mfl.

De enkelte landsbyers stærke foreningskultur er også et betydeligt potentiale. Et potentiale som allerede er foldet delvist ud med den nye foreningsstruktur i Fjordklyngen og den store opbakning hertil. Der har hidtil været en betydelig vilje til at tænke nyt og indgå i et eksperimentelt samarbejde med alle øvrige landsbyer i området i forhold til at organisere sig samlet.

Det er nu spændende om denne store opbakning også kan føre til evt. nødvendige tilpasninger, forandringer og prioriteringer.

Beskriv potentialer for det valgte byområdes økonomiske udvikling og/eller omstilling med henblik på at sikre attraktive bosætningsvilkår (f.eks. mulighed for udvikling i private erhverv og service eller offentlig service, der kan bidrage til udviklingen):

Omstillingen i området må forventes i højere grad at blive i retning mod bosætning og turisme fremfor mod yderligere traditionel privat erhverv (landbrug, industri og lign.) eller privat/offentlig service. Der er dog en forventning om, at det nuværende private serviceniveau kan fastholdes i området og dermed undgå yderligere afvikling på dette område.

Det er samtidig forventningen at nyere private småerhverv kan etableres i området.

Hvis der er andre potentialer i det valgte byområde, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

Landsbysamarbejdet Fjordklyngen er blevet indstillet til "årets landsby i Region Midtjylland". Det er LAG Viborg-Skive, der har indstillet Fjordklyngen til prisen, der aldrig er blevet vundet af en landsby i Viborg Kommune. Hvis Fjordklyngen til foråret vinder titel som årets landsby i Region Midtjylland, kommer der 150.000 kroner i samarbejdets kasse.

Baggrunden for ansøgning og indstilling er de af Fjordklyngen fremhævede potentialer, som er, at man..."

- på bare 2 år har formået at opbygge et velfungerende samarbejde mellem Fjordklyngens 6 landsbyer,
- har lavet en organisering, der hviler på høj grad af uddelegering, dvs. nedsættelse af arbejdsgrupper og udpegning af tovholdere,
- arbejder målrettet i forhold til de fastlagte fokusområder,
- har et tæt samarbejde med interessenter i området, f.eks. lodsejere, turisterhverv og producenter af lokale råvarer, ligesom vi handler lokalt, når vi afholder arrangementer,
- har et godt og konstruktivt samarbejde med Viborg kommune, som villigt bistår med råd og dåd,
- har et tæt samarbejde med det lokale pengeinstitut, Den Jyske Sparekasse, som støtter de enkelte projekter via den lokale fond, samt hjælper os med udgifter til annoncer, morgenkaffe ved arrangementer og andet,
- er gode til fundraising. Det er en styrke, når 6 landsbyer står bag en ansøgning og har et fælles mål,
- allerede har fået skabt så mange succeser ved hjælp af frivillig arbejdskraft, og
- via pressen har skabt opmærksomhed om Fjordklyngen og alle de positive ting, der sker. Vi oplever, at børnefamilier i stigende grad flytter til området og dermed giver befolkningstilvækst."

## 10. Beskrivelse af de overordnede mål og visioner for områdefornyelsen

Hvad håber I på, at en eventuel områdefornyelse vil betyde for byområdet i løbet af de fem år, områdefornyelsen vil blive gennemført i byområdet?

Formålet med det forudgående forsøgsprojekt var at afprøve et nyt udviklingskoncept for landsbyudvikling. Hvor man i mange år havde været vant til, at hver landsby har arbejdede med sin egen udvikling og i bedste fald ikke havde skelet så meget til nabolandsbyerne, og i værste fald betragtet dem som konkurrenter og arvefjender, så tilbød landsbyklyngesamarbejdsformen, at der kunne opnås en lang række fordele for de involverede landsbyer - og for de involverede kommuner gennem udvidede samarbejdsrelationer både mellem landsbyerne og mellem kommunen og klyngen.

Forsøgsprojektet er afsluttet og Fjordklyngen er blevet etableret, organisationen er på plads, samarbejdet er indledt og de allerførste fysiske projekter er realiseret med mountainbikerute og enkelte af Fjordparkens delprojekter.

Målet for områdefornyelsen i Fjordklyngen er en såvel organisatorisk som fysisk virkeliggørelse af nogle af de overordnede tanker med forsøgsprojektet;

- at man i langt højere grad end tidligere arbejder på tværs af landsbyerne,
- at man gennemfører nye og forbedrede fysiske løsninger såvel i de enkelte landsbyer som i området som helhed,
- at man er sammen om at prioritere gennemførelse og fysisk realisering nogle steder,
- men ligeså vigtigt, er med til at prioritere afvikling, nedskalering, sammenlægninger og ændringer af indarbejdede "vaner" og velerhvervede rettigheder overalt i Fjordklyngen.

Visionen er gennem samarbejde, udvikling, koordinering og fælles markedsføring, at ændre afvikling til udvikling og gøre Fjordklyngen til et nyt fyrtårn i Viborg Kommune. Et sted, hvor folk gerne vil bosætte sig på grund af den fantastiske natur, sammenholdet, billige huspriser, gode skoler og børnepasningsmuligheder, samt en bred palet af idrætstilbud og kulturelle oplevelser.

## 11. Borger- og aktørinddragelse i områdefornyelsen

Beskriv hvilke mulige samarbejdspartnere, I gerne vil inddrage og samarbejde med i områdefornyelsen (f.eks. beboere, virksomheder, boligorganisationer, afdelingsbestyrelser, grundejerforeninger, handelsforeninger, kulturinstitutioner, skoler eller daginstitutioner):

Fjordklyngen er som selvstændig forening/organisation etableret på en stiftende generalforsamling den 15. april 2015. Stiftelsen var foranlediget af det forsøgsprojekt, som er nærmere omtalt ovenfor. Foreningen Fjordklyngen har siden arbejdet målrettet for at skabe udvikling i området og foreningen har bl.a. opstartet et formaliseret samarbejde med Viborg Kommune. Det er som led i dette samarbejde, at ønsket om at søge støtte til områdefornyelse er skabt.

I ansøgningsfasen har der været afholdt flere møder mellem Viborg Kommune og et bredt udsnit af de 12 medlemmer fra Fjordklyngerådet. Fjordklyngerådet er at sammenligne med en bestyrelse for en forening, og rådet er sammensat med 2 repræsentanter fra hver af de 6 landsbyer i området. Disse rådsmedlemmer er både formelle repræsentanter for "deres egen by" og tegner derudover området meget bredt.

Det er helt naturligt at bygge videre på samarbejdet med denne velorganiserede og repræsentative gruppe fra Fjordklyngen i programfasen og gennemførelsesfasen. Det vil dog blive sikret, at alle øvrige – mulige – interessenter i hele Fjordklyngens område også får mulighed for at "komme til orde" eller evt. komme med i en arbejdsgruppe, der måtte blive etableret eller genetableret i programfasen.

Beskriv hvordan I på nuværende tidspunkt forestiller jer at inddrage borgere og andre aktører i områdefornyelsen (f.eks. bred borgerinddragelsesproces, hvor alle borgere inviteres til at deltage eller mere selekteret borger-/aktørinddragelse, hvor I fokuserer på udvalgte målgrupper, eller en kombination af de to modeller):

Der vil som et af de første initiativer i programfasen blive arrangeret et stort – naturligvis offentligt tilgængeligt - borgermøde, hvor alle enkeltpersoner, institutioner, foreninger mfl. vil blive inviteret. Fjordklyngerådet vil sammen med Viborg Kommune være arrangør af mødet.

Ved borgermødet forventes et antal arbejdsgrupper nedsat (muligvis en udbygning og/eller supplerung af eksisterende arbejdsgrupper i Fjordklyngen) med henblik på - i samarbejde

med repræsentanter fra kommune og eksterne eksperter - at arbejde videre med udviklingen af området og prioritering af indsatser, der skal medtages i selve områdefornyelsesprogrammet.

Muligvis vil der også kunne blive tale om at holde bymøder i de enkelte 6 landsbyer i klyngen bl.a. for at sikre forankringen og for at kunne opsamle idéer og holdninger på helt lokalt niveau.

Fjordklyngerådet på 12 personer vil i hele forløbet følge processen som "garanter" og almindelig følgegruppe.

## 12. Organisering af områdefornyelsesprojektet

Beskriv hvordan I påtænker, at et eventuelt områdefornyelsesprojekt skal organiseres (f.eks. tværfaglige samarbejde mellem flere forvaltninger, hvilke forvaltninger som, I forestiller jer, vil deltage i projektet, hvilken forvaltning, der skal være overordnet ansvarlig, inddragelse af det politiske niveau osv.):

I ansøgningsfasen har Teknik og Miljø, Plan, koordineret projektet i forhold til øvrige områder i kommunen.

I programfasen og den senere gennemførelsesfase vil der – i lighed med Viborg Kommunes øvrige områdefornyelsesprojekter – blive nedsat en projektgruppe bestående af repræsentanter for disse ovennævnte forvaltninger.

Gruppen vil blive suppleret af ekstern konsulent fra sbs rådgivning a/s, og vil kunne suppleres med yderligere relevante fagpersoner.

Der vil ske en løbende udskiftning i gruppen, så den er besat med de for projektet til enhver tid mest relevante fagpersoner.

Ansøgningen er forinden fremsendelsen til Transport-, Bygnings- og Boligministeriet overvejet nøje i Viborg Kommune, og der er derfor også politisk opbakning til ansøgningen samt støtte til det nye og spændende projekt i Fjordklyngen.

Endelig skal det fremhæves, at der i Viborg Kommune er vilje til at matche den forventede statslige bevilling.

## 13. Beskrivelse af de initiativer I på nuværende tidspunkt ønsker at igangsætte i forbindelse med områdefornyelsen

Beskriv kort hvilke initiativer I ønsker at igangsætte i byområdet på baggrund af de fysiske, sociale og kulturelle udfordringer og potentialer, som I har beskrevet i punkt 7-9 og målsætningerne fra punkt 10:

En række af nedenstående idéer og projektønsker er udviklet som led i det forudgående forsøgsprojekt og videreført af Fjordklyngerådet og de nedsatte arbejdsgrupper.

Nogle af idéerne vil kunne realiseres uden støtte via områdefornyelsen enten via frivillig arbejdskraft og/eller via andre finansieringskilder, mens andre projekter og indsatser kun vil kunne fremmes via områdefornyelsen.

Alle initiativer ønskes dog medtaget i nærværende ansøgning for at illustrere behovet inden for Fjordklyngens geografiske område, men også for at sikre, at de mange

forskellige indsatser bliver koordineret i det kommende områdefornyelsesprogram enten som finansierbare delprojekter direkte under områdefornyelsen eller som beskrevne projekter under områdefornyelsens investeringsredegørelse.

### **Udarbejdelse af program med borgerinddragende proces**

#### **Etablering af torve, pladser, opholdsarealer mv.:**

Kajaklandingsplads ved Skals,  
Shelters og udkigstårn på Kærby Bakke  
Friluftsscene ved Spejderklienten  
Naturlegeplads ved værestedet/kulturcenteret i Låstrup  
Byrum i flere af de 6 landsbyer bør gentænkes, forskønnes og aktiveres

#### **Etablering af særlige trafikale foranstaltninger:**

Retablering af den gamle kirkesti over Simsted Å fra Skringstrup til Låstrup,  
Vandrestier på Borup Hede og i Flensborg Plantage,  
Bedre tilgængelighed til Tanghuset og 2 bronzealderhøje i Sundstrup,  
Vandresti gennem Kildedalen ved Skals,  
Etablering af afmærkede ridentier i Skringstrup  
Sammenhængende sti langs fjorden fra Tanghusene ved Sundstrup til Skals Å  
Generel bedre tilgængelighed til fjorden  
Afslutning af/forlængelse af vej syd om Skringstrup pga. meget tung trafik gennem landsbyen.

#### **Etablering af kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger, herunder etablering af lokaler:**

Kulturcenter Værestedet i Låstrup opfattes i hele Fjordklyngen som et "neutralt sted" at mødes og er placeret geografisk nogenlunde i midten. Der er derfor ønske om at forbedre og aktivere dette sted til glæde for såvel alle Fjordklyngens indbyggere som turister og besøgende udefra.

Egnsspil i stedet for landsbyforankrede aktiviteter i de enkelte forsamlingshuse. Måske ved at tage en tidligere tradition fra Borup Hede op, eller måske ved Spejderklienten på en måske nyindrettet friluftsscene.

Spejderklienten syd for Ulbjerg Klint – begge ud til Lovns Bredning – kunne udvikles til et sted, hvor hele landsbyklyngen kunne mødes til friluftsarrangementer. Et muligt kommende udendørs mødested, der ikke er beliggende i en af de 6 landsbyer.

Forsamlingshuset i Nr. Rind er i modsætning til mange af de øvrige forsamlingshuse i området i en stand, så der er behov for istandsættelse – særligt i køkkenområdet. En større istandsættelse skal overvejes nærmere i forhold til behovet og i forhold til øvrige fremtidige løsningsmuligheder. I tilfælde af istandsættelse vil dette helt eller delvist kunne ske i en kombination af støtte efter byfornyelseslovens kapitel 2 (områdefornyelse) og kapitel 5 (byggningsfornyelse af erhverv, forsamlingshuse og bygninger med lignende anvendelse).

Madpakkehus/værested i en bygning i Skringstrup, der tidligere rummede billetsalget til Viborg-Løgstør-banen. Stedet kunne også være målrettet turister på Himmerlandsstien, som nu er etableret på det nedlagte jernbanespor. Idéen er dog afhængig af private personers medvirken og skal koordineres i forhold til øvrige lignende steder og behov i klyngen.

Muslingefestivalen i Sundstrup ønskes fastholdt og udbygget som en stor, kulturel begivenhed 1 gang om året.

### **Etablering af særlige klima foranstaltninger:**

Bygningen på havnen i Sundstrup, som anvendes som mødested for fiskere, lokalbefolkning og turister er udfordret af jævnlige oversvømmelser, hvorfor dette uformelle mødested/hus ønskes flyttet lidt tilbage og nytænkt som madpakkehus/værested og fortsat uformelt mødested for alle på havnen.

### **Lokal forankring af indsatsen efter gennemførelse af beslutningen om områdefornyelse:**

Fjordklyngen er fra den stiftende generalforsamling i april 2015 formelt organiseret i en traditionel foreningsstruktur, og det skal nu afprøves - som led i den kommende områdefornyelse - om denne organisation i højere grad end "normale" eller "tidligere" gennemførte områdefornyelser kan sikre den lokale forankring.

Kan Fjordklyngen (Fjordklyngerådet) tage og udøve ejerskab og myndighed i samspil med Viborg Kommune, og bliver foreningen Fjordklyngens "myndighed" respekteret i hele Fjordklyngen?

På det mere konkrete plan kan der oplyses om en dialog med kommunen om at blive forsøgsområde med en landsbypedelordning (deleordning). Muligvis kan en sådan landsbypedelordning føre til både mere ejerskab og samtidig være det formelle organ, der står for drift og vedligeholdelse af en række områder og aktiviteter i Fjordklyngens område.

Klyngesamarbejdet forventes på sigt også at kunne bane vej for rationaliseringer af foreninger, væresteder, forsamlingshuse mv., men i første omgang eller parallelt hermed skal der arbejdes med andre lokalt forankrede, praktiske indsatser.

### **Beskriv om der er andre områdebaserede indsatser i byområdet, og i så fald hvilke der er tale om:**

I perioden fra 2013-2016 har Viborg Kommune i samarbejde med Nærdemokrati.dk og Ålborg Universitetscenter som flere steder nævnt arbejdet med udvikling af Fjordklyngen.

Arbejdet omfattede udover udvikling af en landsbyklynge også afdækning af muligheder og barrierer for at bruge landsbyklynger som et strategisk udviklingsredskab i landdistriktsplanlægningen.

Projektet blev støttet af Ministeriet for By Bolig og Landdistrikter med 750.000 kr. og af Viborg Kommune med 100.000 kr. fordelt over projektperioden på de 4 år.

Formålet med projektet var at afprøve et nyt udviklingskoncept for landsbyudvikling.

Der blev arbejdet med at skabe en fælles identitet for området, såvel fysisk, socialt som kulturelt, såvel på den offentlige som den private del af lokalsamfundsaktiviteterne.

Tankerne var også, som det blev anført:

*"Der skal samtidig lægges op til at tænke utraditionel, f.eks. at acceptere at give forskellige bysamfund hver deres særlige identitet som for eksempel servicebyen, iværksætterbyen, naturbyen, hestelandbyen, energilandbyen og så videre.*

*Flere landsbyer må måske opgave nogle af deres hidtidige funktioner såsom forsamlingshuset og acceptere at én landsby i klyngen/området får en hovedrolle med etablering af et fælles, stærkt og fremtidssikkert multi-kultihus for idræt, sundhed, kultur, undervisning og iværksætteri til glæde for alle i hele området.*

*De andre landsbyer kan måske få deres særlige "specialer", således at der opnås en betydelig diversitet i fremtidens landsbystruktur. Herved kan mange, forskellige behov og ønsker indfries, og en fremtidig overlevelse og udvikling kan sandsynligvis langt bedre sikres til glæde for de fremtidige beboere, kommunen og lokalsamfundet "Klyngelandsbyen".*

*Perspektivet er, at der inden for klyngen og inden for få kilometers afstand kan opnås bedre levevilkår med et højere serviceniveau ved at samle ressourcerne gennem en fælles planlægning."*

Efterfølgende har Fjordklyngen selv søgt og fået en bevilling fra Landdistriktpuljen på 415. 000 kr. målrettet udvikling af Fjordparken. Fjordparken er naturen, der omgiver de 6 landsbyer. Midlerne er ikke primært tænkt til den fysiske virkeliggørelse af de planlagte enkeltprojekter, men derimod til analyse af behovene, den videre proces og branding af Fjordparken.

Målet er at sætte fokus på friluftsliv og motion for borgerne i Fjordklyngen og tiltrække turister. Dele af Fjordpark-projekterne er realiseret, men øvrige afventer nærmere planlægning og midler til gennemførelse.

Vandre- og cykelstier ved Ulbjerg blev indviet i marts 2016, og en 62 km. lang mountainbike-rute, der forbinder de 6 byer og fører gennem de smukke naturområder, blev indviet i juli 2016 med deltagelse af over 100 mountainbikeryttere fra nær og fjern.

Der arbejdes videre med de øvrige projekter: reetablering af den gamle kirkesti over Simested Å fra Skringstrup til Låstrup, vandrestier på Borup Hede og i Flensborg Plantage, bedre tilgængelighed til Tanghuset og 2 bronzealderhøje i Sundstrup, kajaklandingsplads ved Skals, vandresti gennem Kildedalen ved Skals, shelters og udkikstårn på Kærby Bakke og etablering af afmærkede ridestier i Skringstrup.

Disse delprojekter er derfor også nævnt ovenfor under punkt 13.

I forbindelse med alle projekter indtænkes der vedligeholdelse – for størstedelens vedkommende ved frivillig indsats og organiseret via Fjordklyngen.

## **14. Inddragelse af private midler og andre ressourcer i områdefornyelsen**

Beskriv hvordan I vurderer, mulighederne er for at inddrage private midler og andre ressourcer i områdefornyelsen (f.eks. hvilke typer af bolig- og erhvervsinvesteringer kan tænkes at blive sat i gang som en del af områdefornyelsen eller efter en områdeindsats?):

Der vil forventeligt blive gennemført et betydeligt stykke andet arbejde parallelt med områdefornyelsesprojektet, idet områdefornyelsen ikke kan løfte alle de ønskelige og nødvendige indsatser for at udvikle Fjordklyngen.

Den økonomiske ramme for områdefornyelsesprojektet er således, at en betydelig prioritering af de forskellige indsatser i områdefornyelsesprogrammet bliver relevant. Derfor vil både Fjordklyngens bestyrelse og andre grupper i området arbejde (videre) med øvrige delprojekter, herunder fundraising til realiseringen af disse øvrige projekter.

Områdefornyelsen i Fjordklyngen vil sandsynligvis også blive suppleret med støtte til bygningsrenoveringer, nedrivning af nedslidte erhvervs- og især boligjendommen samt en række øvrige kommunale anlægsinvesteringer via en ansøgning om del af den særlige ramme til bygningsfornyelse i områdefornyelsen.



Ligeledes er det forventeligt, at mange andre bolig- og erhvervsjendommens ejere bliver motiveret til at istandsætte egne ejendomme, når Viborg Kommune og områdefornyelsen investerer i udvikling og forskønnelse i Fjordklyngen.

I et område mellem Låstrup og Skivejen er der ansøgt om tilladelse til opstilling af 4 vindmøller. Hvis dette går igennem vil det udløse mulighed for at søge midler fra Den Grønne Ordning og dermed nye tiltag i lokalsamfundet. Evt. midler herfra vil skulle koordineres med programmet og gennemførelsen af områdefornyelsen.

## 15. Overordnet budget

Angiv budget, som knytter sig til de initiativer, I påtænker, skal indgå i områdefornyelsesprojektet:

UDGIFTER	Kommunens andel	Ministeriets andel	Anden finansiering
Udgifter til udarbejdelse af byfornyelsesprogram, information og borgerinddragelse, herunder partnerskaber samt planlægning og koordinering af den samlede indsats	<input type="text" value="500.000"/> kr.	<input type="text" value="250.000"/> kr.	<input type="text"/> kr.
Udgifter til planlægning af bygningsfornyelse i området	<input type="text" value="100.000"/> kr.	<input type="text" value="50.000"/> kr.	<input type="text"/> kr.
Udgifter til etablering og forbedring af torve, pladser, grønne arealer, opholdsarealer m.v.	<input type="text" value="1.200.000"/> kr.	<input type="text" value="600.000"/> kr.	<input type="text"/> kr.
Udgifter til etablering af særlige foranstaltninger til klimatilpasning	<input type="text" value="200.000"/> kr.	<input type="text" value="100.000"/> kr.	<input type="text"/> kr.
Udgifter til etablering og gennemførelse af kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger, herunder etablering af lokaler til disse formål	<input type="text" value="2.000.000"/> kr.	<input type="text" value="1.000.000"/> kr.	<input type="text"/> kr.
Udgifter til etablering af særlige trafikale foranstaltninger	<input type="text" value="1.200.000"/> kr.	<input type="text" value="600.000"/> kr.	<input type="text"/> kr.
Udgifter til lokal forankring af indsatsen efter gennemførelse af områdefornyelse	<input type="text" value="800.000"/> kr.	<input type="text" value="400.000"/> kr.	<input type="text"/> kr.
<b>I ALT</b>	<input type="text" value="6.000.000"/> kr.	<input type="text" value="3.000.000"/> kr.	<input type="text"/> kr.

## 16. Finansiering af områdefornyelsen

Finansiering af de samlede projektomkostninger	
Ansøgt udgiftsramme fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet (reservation af støtte til områdefornyelse)	<input type="text" value="3.000.000"/> kr.
Kommunens egenfinansiering	<input type="text" value="6.000.000"/> kr.
<b>Områdefornyelsens forventede samlede udgifter</b>	<input type="text" value="9.000.000"/> kr.

Har kommunen planer om at søge andre finansieringskilder? Hvis ja, hvilke og hvor sikker vurderer I, denne indtægtskilde er?

Ja, mulighederne vil blive undersøgt af Viborg Kommune, Fjordklyngerådet og øvrige. Se også ovenfor.

Alle relevante – lokale som nationale – fonde og "pengetanke" vil blive inddraget i overvejelserne, om der kan hentes supplerende eller helt selvstændige finansieringsgrundlag derfra. Sandsynligheden for at blive imødekommet fra disse kilder kan ikke vurderes på nuværende tidspunkt, men det nye engagement, der findes i Fjordklyngen – og den hidtidige gode proces – giver grundlag for at tro på, at betydelig supplerende finansiering er mulig.

Har kommunen planlagt finansiering af andre byudviklingsindsatser udover områdefornyelsen i byområdet?

Viborg Kommune har allerede været engageret i udvikling af området i kraft af deltagelsen i forsøgsprojektet, hvor selve Fjordklyngen som begreb, forening mv. blev etableret.

Evt. bygningsforbedring og friarealforbedring vil blive anvendt via træk på kommunens ordinære, evt. ekstraordinære ramme eller den særlige Landsbypulje.

Særligt vil der med stor sikkerhed blive tale om yderligere nedrivninger og anden bygningsfornyelse i Fjordklyngen med 70 % refusion via landsbyfornyelsesordningen.

## **Bilag til ansøgningen**

### **Bilag 1 Afgrænsning OF Fjordklyngen**

### **Bilag 2 Kort OF Fjordklyngen**

### **Bilag 3 Datapakke OF Fjordklyngen**

### **Bilag 4 Billeder og fakta OF Fjordklyngen**

Ansøgningen er skabt i samarbejde med Viborg Kommune, Fjordklyngerådet og på baggrund af besøg og besigtigelser i området og de enkelte landsbyer, oplysninger fra Fjordklyngens, byernes og kommunens hjemmesider, forsøgsprojektet ledet af Aalborg Universitet og nærdemokrati. Desuden er der trukket oplysninger fra Datapakken, ejendomshjemmesider med meget mere.

## VURDERINGSSKEMA VEDRØRENDE BYOMRÅDETS PROBLEMER

I nedenstående vurderingsskema skal I give en sammenfattende vurdering af byområdet problemer. Det kan være svært at sammenfatte komplekse forhold i et byområde med et enkelt tal, men det er erfaringsmæssigt et nyttigt supplement for ministeriet til den øvrige beskrivelse af boligområdet.

Princippet i skemaet er, at I skal give jeres vurdering af, i hvor høj grad en række forhold i byområdet er væsentlige problemer, som kan begrunde en områdeindsats. Vurderingerne gives i form af tal på en skala fra 1 til 5. Talværdierne har følgende betydning:

<i>Vurdering</i>	<i>Betydning</i>
0	Ikke relevant
1	Ikke noget problem
2	Et lille problem
3	Et vist problem
4	Et stort problem
5	Et meget stort problem

### **VURDERINGSSKEMA FOR:**

#### **Nedslidte byområder i mindre byer med færre end 3.000 indbyggere, hvor der er et væsentligt behov for en bymæssig udvikling**

I hvor høj grad er følgende forhold efter jeres vurdering et problem for området: Vurdering på en skala 1-5

<b>Byens situation og udvikling</b>	
- byen er afsides beliggenhed og har dårlige trafikforbindelser til større byer?	3
- en negativ udvikling i erhverv og arbejdspladser?	4
- en negativ befolkningsudvikling?	5
- en udvikling mod færre erhvervsaktive og flere ældre?	4
- en negativ udvikling i indkomster og skattegrundlag?	3
- et fald i privat service?	4
- manglende kulturudbud og oplevelser i byen?	3
- mangelfuld offentlig service og institutioner?	2
<b>Fysiske forhold i byområdet</b>	
- nedslidte boliger med dårlig standard?	4
- tomme boliger?	5
- Funktionstømte erhvervslokaler og behov for nedrivning, reovering eller omdannelse af erhvervsbygninger?	4
- grimme eller nedslidte bygninger og byrum?	4

- trafikproblemer?	3
- manglende beboer- og fritidsfaciliteter?	3
- nedslidte eller manglende friarealer?	3
<b>Sociale forhold i byområdet</b>	
- mange beboere, som mangler beskæftigelse?	3
- overvægt af ældre beboere?	4
- mange beboere, som har sociale problemer?	2
- integrationsproblemer?	1
- problemer med misbrugere?	1
- problemer med kriminalitet?	1
<b>Byfunktioner i selve byområdet</b>	
- manglende nærhed til privat service?	3
- manglende nærhed til offentlig service?	2
- manglende muligheder for fritidsaktiviteter?	3

## TJEKLISTE

- Alle punkter i ansøgningskemaet er udfyldt og beskrevet - eller der er skrevet "Ikke relevant", hvis spørgsmålet ikke vurderes relevant for byområdet
- Projektets titel er entydig og dækkende for projektets indhold
- Ansøgers kontaktoplysninger er angivet
- Vurderingskemaet er udfyldt
- Bilag er nummereret og anført i ansøgningskemaet, og vedhæftet ved fremsendelse af ansøgningskemaet
- Nøgletal er indhentet fra Danmarks Statistik og vedhæftet som bilag (ikke et krav). Se vejledning på ministeriets hjemmeside: [www.uibm.dk](http://www.uibm.dk)
- Ansøgningen er indberettet i BOSSINF-område